

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
MANUELA CAMPOSA SÁNCHEZ-BORDONE
od 1. prosinca 2022.¹

Predmet C-699/21

E. D. L.

uz sudjelovanje:

Presidente del Consiglio dei Ministri

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Corte costituzionale (Ustavni sud, Italija))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Europski uhidbeni nalog – Predaja osuđenih ili osumnjičenih osoba pravosudnim tijelima koja izdaju uhidbeni nalog – Teška i moguće neizlječiva kronična bolest – Velika opasnost za zdravlje tražene osobe”

1. S obzirom na moguću neustavnost određenih odredbi zakona kojim je talijanski pravni poredak prilagođen Okvirnoj odluci 2002/584/PUP², koje bi se mogle protiviti pravu na zdravlje zajamčenom talijanskim Ustavom, Corte costituzionale (Ustavni sud, Italija) Sudu upućuje pitanje u kojem traži tumačenje te okvirne odluke.
2. Zahtjev za prethodnu odluku Sudu pruža mogućnost da ponovno odlučuje o razlozima za odbijanje izvršenja europskog uhidbenog naloga i predaje (u daljnjem tekstu: EUN). Konkretno, treba razjasniti može li se sudska praksa iz presude od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru³, po analogiji primijeniti na izvršenje EUN-a koje bi zdravlje tražene osobe moglo dovesti u veliku opasnost.
3. Sud će u konačnici odlučiti o tome treba li popisu razloga za neizvršenje EUN-a predviđenih člancima 3., 4. i 4.a Okvirne odluke 2002/584 dodati, i pod kojim uvjetima, razlog koji proizlazi iz obveze poštovanja članka 3., 4. i 35. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).

¹ Izvorni jezik: španjolski

² Okvirna odluka Vijeća od 13. lipnja 2002. o [EUN-u] i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.)

³ Spojeni predmeti C-404/15 i C-659/15 PPU (EU:C:2016:198) (u daljnjem tekstu: presuda Aranyosi i Căldăraru ili sudska praksa Aranyosi i Căldăraru)

I. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Povelja

4. Članak 3. („Pravo na integritet osobe”) stavak 1. glasi:

„Svatko ima pravo na poštovanje tjelesnog i duhovnog integriteta”.

5. Člankom 4. („Zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne”) utvrđuje se:

„Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni”.

6. Člankom 35. („Zdravstvena zaštita”) propisuje se:

„Svatko ima pravo na pristup preventivnoj zdravstvenoj zaštiti i pravo na liječenje pod uvjetima utvrđenima nacionalnim zakonodavstvima i praksom. Pri utvrđivanju i provedbi svih politika i aktivnosti Unije osigurava se visok stupanj zaštite zdravlja ljudi”.

2. Okvirna odluka 2002/584

7. U uvodnoj izjavi 10. navodi se:

„Mehanizam [EUN-a] temelji se na visokoj razini povjerenja između država članica. Njegova primjena može biti suspendirana samo u slučaju da neka država članica ozbiljno i neprekidno krši načela iz članka 6. stavka 1. Ugovora o Europskoj uniji [UEU]. Kršenje utvrđuje Vijeće u skladu s odredbama članka 7. stavka 1. spomenutog Ugovora, s posljedicama predviđenima u članku 7. stavku 2. Ugovora”.

8. U uvodnoj izjavi 12. utvrđuje se:

„Ova Okvirna odluka poštuje temeljna prava i načela priznata u članku 6. [UEU-a], koja se odražavaju i u Povelji [...], a posebno u njezinu poglavlju VI. [...]”.

9. U skladu s uvodnom izjavom 13.:

„Nitko ne smije biti udaljen, protjeran ili izručen državi u kojoj postoji stvarna opasnost da će osoba o kojoj je riječ biti osuđena na smrt, podvrgnuta mučenju ili drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupku ili kažnjavanju”.

10. U skladu s člankom 1. („Definicija [EUN-a] i obveza njegova izvršenja”):

„1. [EUN] je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

2. Države članice izvršavaju svaki [EUN] na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

3. Ova Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a]”.

11. Člankom 15. („Odluka o predaji”) određuje se:

„1. Pravosudno tijelo izvršenja odlučuje, u rokovima i pod uvjetima utvrđenima ovom Okvirnom odlukom, treba li osoba biti predana.

2. Ako pravosudno tijelo izvršenja utvrdi da su informacije koje je dostavila država članica izdateljica uhidbenog naloga nedostatne i ne omogućavaju donošenje odluke o predaji tražene osobe, od nje zahtijeva da potrebne dopunske informacije, posebno one u vezi s člancima 3. do 5. te s odredbama članka 8., budu žurno dostavljene te može postaviti rok za njihov primitak, uzimajući u obzir potrebu poštovanja rokova iz članka 17.

3. Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog u bilo koje doba može pravosudnom tijelu izvršenja poslati sve korisne dodatne informacije”.

12. Člankom 23. („Rokovi za predaju osobe”) utvrđuje se:

„1. Tražena se osoba predaje što je moguće ranije, na datum koji dogovaraju oba tijela o kojima je riječ.

2. Osoba se predaje najkasnije deset dana nakon donošenja pravomoćne odluke o izvršenju [EUN-a].

3. Ako je predaja tražene osobe u roku predviđenom u stavku 2. spriječena okolnostima na koje ne može utjecati nijedna od država članica, pravosudno tijelo izvršenja i pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog odmah međusobno stupaju u kontakt i dogovaraju novi datum za predaju. U tom slučaju, predaja se obavlja u roku od deset dana nakon dogovorenog novog datuma.

4. Predaja može biti odgođena, u izuzetnim okolnostima, zbog ozbiljnih humanitarnih razloga, npr. ako postoji osnovani razlog za uvjerenje da bi se time ugrozilo zdravlje ili život tražene osobe. Izvršenje europskog uhidbenog naloga obavlja se odmah po nestanku tih razloga. Pravosudno tijelo izvršenja odmah obavještava pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog i dogovara novi datum predaje. U tom slučaju, predaja se obavlja u roku od deset dana od novog dogovorenog datuma.

5. Po isteku rokova iz stavaka 2. i 4., osoba se pušta na slobodu ako se još nalazi u pritvoru”.

B. Nacionalno pravo

13. Člankom 23. stavkom 3. Leggea 22 aprile 2005, n. 69⁴ propisuje se:

„Ako postoje humanitarni razlozi ili ozbiljni razlozi za uvjerenje da bi se predajom ugrozio život ili zdravlje osobe, predsjednik žalbenog suda ili sudac kojeg on ovlasti može obrazloženim rješenjem odgoditi izvršenje odluke o predaji te o tome odmah obavijestiti ministra pravosuđa.”

II. Činjenice, spor i prethodno pitanje

14. Općinski sud u Zadru (Hrvatska) izdao je 9. rujna 2019. EUN radi provedbe kaznenog progona protiv E. D. L.-a, optuženog za kazneno djelo posjedovanja opojnih droga u svrhu stavljanja u promet i prodaje, koje je počinjeno 2014. na državnom području Hrvatske.

15. E. D. L.-ovi branitelji podnijeli su Corteu d'appello di Milano (Žalbeni sud u Milanu, Italija) liječničku dokumentaciju kojom se potvrđuje da ima psihijatrijske poremećaje koji su povezani i s tim što je u prošlosti zlorabio opojne droge. Nakon psihijatrijskog vještačenja utvrđeno je da E. D. L. ima psihozu koja zahtijeva terapiju i da postoji velika opasnost od samoubojstva povezana s njegovim mogućim odlaskom u zatvor.

16. Na temelju tog vještačenja, Corte d'appello di Milano (Žalbeni sud u Milanu) smatrao je da bi se transferom E. D. L.-a u Hrvatsku radi izvršenja EUN-a prekinula mogućnost liječenja, što bi dovelo do pogoršanja njegova općeg stanja i predstavljalo konkretnu opasnost za njegovo zdravlje.

17. Međutim, taj je sud istaknuo da je od obveza izvršenja EUN-a moguće odstupiti samo iz razloga za odbijanje koji se taksativno navode u člancima 18. i 18.a Zakona br. 69 iz 2005., među kojima se ne nalazi nužnost izbjegavanja povreda temeljnih prava tražene osobe, poput prava na zdravlje. Stoga je prekinuo postupak te je pokrenuo postupak za ocjenu ustavnosti pred Corteom costituzionale (Ustavni sud).

18. U tim je okolnostima Corte costituzionale (Ustavni sud) uputio Sudu sljedeće pitanje:

„Trebali li članak 1. stavak 3. Okvirne odluke 2002/584 [...] u vezi s člancima 3., 4. i 35. Povelje [...] tumačiti na način da pravosudno tijelo izvršenja, kada smatra da predaja osobe koja boluje od teških i moguće neizlječivih kroničnih bolesti može tu osobu izložiti opasnosti od teškog narušavanja njezina zdravlja, mora od pravosudnog tijela koje je izdalo uhiđbeni nalog zatražiti podatke koji isključuju postojanje takve opasnosti i odbiti predaju ako u tom pogledu ne dobije jamstva u razumnom roku?”

III. Postupak pred Sudom

19. Tajništvo Suda zaprimilo je zahtjev za prethodnu odluku 22. studenoga 2021. Donesena je odluka o prioritetnom postupanju.

⁴ Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (Zakon br. 69 od 22. travnja 2005. o odredbama za usklađivanje nacionalnog prava s Okvirnom odlukom Vijeća 2002/584 [...]) (GURI br. 98 od 29. travnja 2005., str. 6.), kako je izmijenjen Decretom legislativo 2 febbraio 2021, n. 10 (Zakonodavna uredba br. 10 od 2. veljače 2021.) (GURI br. 30 od 5. veljače 2021., str. 22.).

20. Pisana očitovanja podnijeli su E. D. L., hrvatska, finska, talijanska, nizozemska, poljska i rumunjska vlada te Europska komisija.

21. Na raspravi održanoj 27. rujna 2022. sudjelovali su E. D. L., talijanska, poljska i rumunjska vlada te Komisija.

IV. Analiza

A. Uvodna razmatranja

22. Corte costituzionale (Ustavni sud) na sljedeći je način opisao situaciju u kojoj se nalazi kao vrhovni tumač talijanskog Ustava i ujedno sud države članice za kojeg je tumačenje prava Unije obvezujuće:

- mora utvrditi jesu li određene odredbe talijanskog zakona kojim se prenosi Okvirna odluka 2002/584 u skladu s pravom na zdravlje zajamčenim nacionalnim Ustavom⁵;
- stoga najprije treba znati kako treba tumačiti članke te okvirne odluke koji su preneseni u nacionalni zakon;
- u područjima koja su predmet potpunog usklađivanja države članice provedbu prava Unije ne mogu uvjetovati poštovanjem isključivo nacionalnih standarda zaštite temeljnih prava jer to može ugroziti nadređenost, jedinstvo i djelotvornost prava Unije⁶;
- pravom Unije se utvrđuju standardi zaštite temeljnih prava koji se moraju poštovati Okvirnom odlukom 2002/584 i koje pri njezinoj provedbi moraju poštovati nacionalna tijela;
- kako bi ta provedba bila ujednačena i djelotvorna u cijeloj Uniji, pravosudna tijela države izvršenja nemaju mogućnost, ako nije riječ o slučajevima predviđenima Okvirnom odlukom 2002/584, odbiti predaju tražene osobe isključivo na temelju nacionalnih standarda zaštite temeljnih prava koji se ne primjenjuju zajednički na razini Unije⁷. To vrijedi i ako bi izvršenje EUN-a moglo biti protivno najvišim načelima ustavnog poretka⁸.

23. Kako bi se izbjegla neželjena neusklađenost nacionalnog ustavnog poretka i prava Unije, sud koji je uputio zahtjev traži od Suda tumačenje prava Unije koje će mu omogućiti da postupi u skladu sa zahtjevima talijanskog Ustava i tako izvrši vlastitu sudsku nadležnost.

24. U tom duhu suradnje, Corte costituzionale (Ustavni sud) predlaže da se pri odgovoru na njegovo pitanje po analogiji primijeni ono što je Sud utvrdio u pogledu Okvirne odluke 2002/584 u slučajevima kad, iako ne postoji poseban razlog za odbijanje, izvršenje EUN-a dovodi do povrede temeljnih prava tražene osobe.

⁵ U skladu s odlukom kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku (točka 1.3.), ustavne odredbe koje ističe Corte d'appello di Milano (Žalbeni sud u Milanu) jesu članci 2. i 35. talijanskog Ustava, kojima se jamči pravo na zdravlje, i članak 3., kojim se utvrđuje načelo jednakosti. Povreda potonjeg članka proizlazi iz činjenice da se u nacionalnom propisu o izručenju kao poseban razlog za njegovo neizvršenje predviđaju zdravstveni razlozi, koji se pak, u skladu s doslovnim tekstom Okvirne odluke 2002/584, u slučaju EUN-a ne mogu uzeti u obzir.

⁶ Točka 7.3. odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, u kojoj se upućuje na presude od 26. veljače 2013., Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, t. 29.) i od 26. veljače 2013., Melloni (C-399/11, EU:C:2013:107, t. 60.).

⁷ Točka 7.4. odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, s upućivanjem na točku 80. presude Aranyosi i Căldăraru

⁸ Točka 7.5. odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku

25. Poziva se, konkretno, na presudu Aranyosi i Căldăraru u pogledu opasnosti da izvršenje EUN-a može izložiti traženu osobu: i. nečovječnim i ponižavajućim uvjetima oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici zbog sustavnih i općih nedostataka ili nedostataka koji u svakom slučaju utječu na određene skupine osoba ili određene zatvorske ustanove⁹ te ii. opasnosti od podvrgavanja postupku u kojem se ne poštuju jamstva iz članka 47. Povelje zbog sustavnih i općih nedostataka u pogledu neovisnosti pravosuđa u državi izdavateljici¹⁰.

B. Razlozi za odbijanje izvršenja EUN-a koji nisu izričito predviđeni Okvirnom odlukom 2002/584

26. Uvođenjem pojednostavljenog i učinkovitog sustava predaje osuđenih osoba ili osoba osumnjičenih da su povrijedile kazneni zakon, Okvirnom odlukom 2002/584 nastoji se olakšati i ubrzati pravosudna suradnja. Njome se tako pridonosi cilju da Unija postane područje slobode, sigurnosti i pravde, koje se temelji na visokoj razini povjerenja koje mora postojati među državama članicama¹¹.

27. Kamen temeljac tog sustava načelo je uzajamnog priznavanja koje se navodi u članku 1. stavku 2. Okvirne odluke 2002/584. Države članice obvezne su izvršiti EUN na temelju tog načela i u skladu s pravilima te okvirne odluke¹². Njihova pravosudna tijela u načelu mogu odbiti izvršiti EUN samo zbog razloga koji se taksativno navode u samoj Okvirnoj odluci¹³.

28. Izvršenje EUN-a stoga je pravilo, a odbijanje njegova izvršenja zamišljeno je kao iznimka koja se mora usko tumačiti¹⁴.

29. Međutim, Sud priznaje da se načela uzajamnog priznavanja i povjerenja „u iznimnim okolnostima”¹⁵ mogu ograničiti. Podsjetio je na to da se Okvirnom odlukom 2002/584, kao što to proizlazi iz njezina članka 1. stavka 3., „ne mijenja obvez[a] poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela, osobito onih sadržanih u Povelji”¹⁶.

⁹ Sud koji je uputio zahtjev u tom pogledu također navodi presude od 25. srpnja 2018., Generalstaatsanwaltschaft (Uvjeti oduzimanja slobode u Mađarskoj) (C-220/18 PPU, EU:C:2018:589) i od 15. listopada 2019., Dorobantu (C-128/18, EU:C:2019:857; u daljnjem tekstu: presuda Dorobantu).

¹⁰ Presude od 25. srpnja 2018., Minister for Justice and Equality (Nedostaci u pravosudnom sustavu) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586; u daljnjem tekstu: presuda Minister for Justice and Equality (Nedostaci u pravosudnom sustavu)) i od 17. prosinca 2020., Openbaar Ministerie (Neovisnost pravosudnog tijela koje izdaje uhiđbeni nalog) (C-354/20 PPU i C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033; u daljnjem tekstu: presuda Openbaar Ministerie (Neovisnost pravosudnog tijela koje izdaje uhiđbeni nalog)).

¹¹ Vidjeti, među ostalim, presudu od 26. listopada 2021., Openbaar Ministerie (Pravo na saslušanje od strane pravosudnog tijela izvršenja) (C-428/21 PPU i C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, t. 38.).

¹² Presuda od 22. veljače 2022., Openbaar Ministerie (Zakonom ustanovljen sud u državi članici izdavateljici naloga) (C-562/21 PPU i C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, t. 43.) (u daljnjem tekstu: Openbaar Ministerie (Zakonom ustanovljen sud u državi članici izdavateljici naloga)).

¹³ *Loc. ult. cit.*, t. 44.

¹⁴ Presuda Minister for Justice and Equality (Nedostaci u pravosudnom sustavu), t. 41.

¹⁵ Mišljenje 2/13 (Pristupanje Unije EKLJP-u) od 18. prosinca 2014., EU:C:2014:2454, t. 191.

¹⁶ Presuda Aranyosi i Căldăraru, t. 83.

1. Odbijanje koje se temelji na članku 4. Povelje

30. Sud je u tom pogledu „utvrdio da pod određenim uvjetima pravosuđno tijelo izvršenja mora obustaviti postupak predaje uspostavljen Okvirnom odlukom 2002/584 ako zbog takve predaje postoji opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, u smislu članka 4. Povelje, prema traženoj osobi”¹⁷.

31. Razlog za to apsolutna je priroda zabrane nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, koja je usko povezana s poštovanjem ljudskog dostojanstva (članak 1. Povelje)¹⁸, pa ciljevi poput onih na kojima se temelji pravosuđna suradnja ne mogu pred njom imati prednost¹⁹.

32. Odgoda ili odbijanje predaje osobe tražene na temelju EUN-a može se iznimno opravdati opasnošću od povrede članka 4. Povelje. Sud izvršenja prije toga mora utvrditi da ta opasnost stvarno postoji u slučaju o kojem odlučuje.

a) Odbijanje zbog sustavnih i općih nedostataka u državi članici

33. Na povredu članka 4. Povelje (kao i na povredu njezina članka 47.)²⁰ dosad se pozivalo u kontekstu sustavnih i općih nedostataka u državama članicama izdavateljicama.

34. Sud je ustrajao na tome da utvrđenje opće i apstraktne opasnosti nije dovoljno za odbijanje izvršenja EUN-a, a još manje za to da se svi EUN-ovi koje su izdale države članice kojima se pripisuju ti sustavni i opći nedostaci u pravilu ne izvršavaju²¹.

35. Pod pretpostavkom da je relevantna samo opasnost koja konkretno i posebno prijete traženoj osobi, sud izvršenja mora provesti ispitivanje u dvije faze kako bi postupio u skladu sa sudskom praksom iz presude Aranyosi i Căldăraru:

- U prvoj fazi treba utvrditi postojanje općih i sustavnih nedostataka u državi članici izdavateljici koji mogu ugroziti zaštitu temeljnih prava te osobe.
- Na temelju tog utvrđenja u drugoj fazi treba provjeriti postoje li ozbiljni i opravdani razlozi zbog kojih se vjeruje da će dotična osoba, nakon što je se preda državi članici izdavateljici, biti izložena stvarnoj opasnosti od povrede njezinih temeljnih prava.

36. Utvrđenje sustavnih i općih nedostataka tim je potrebnije jer prilikom prijave eventualne povrede prava u državi izdavateljici u načelu postoji pretpostavka na kojoj se temelji cijeli sustav pravosuđne suradnje u kaznenim stvarima, a to je da sve države članice poštuju temeljna prava.

¹⁷ Presuda Dorobantu, t. 50., s upućivanjem na prethodne presude

¹⁸ Presuda Aranyosi i Căldăraru, t. 85.

¹⁹ Preuzevši ocjenu Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP) iz njegove presude od 28. rujna 2015., Bouyid protiv Belgije (CE:ECHR:2015:0928JUD002338009), Sud je podsjetio na to da se EKLJP-om u svim okolnostima, uključujući borbu protiv terorizma i organiziranog kriminala, apsolutno zabranjuje mučenje i nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, bez obzira na ponašanje osobe o kojoj je riječ (presuda Aranyosi i Căldăraru, t. 87.). Stoga nikakvo odstupanje od jamstva iz članka 4. Povelje nije moguće, čak ni za potrebe najvažnijeg cilja države, a to je njezin opstanak.

²⁰ To je drugo od temeljnih prava koje je Sud analizirao u pogledu eventualnog proširenja razloga za neizvršenje EUN-a (među ostalim, presude Openbaar Ministerie (Zakonom ustanovljen sud u državi članici izdavateljici naloga), Minister for Justice and Equality (Nedostaci u pravosuđnom sustavu) i Openbaar Ministerie (Neovisnost pravosuđnog tijela koje izdaje uhiđbeni nalog)).

²¹ Presuda Openbaar Ministerie (Neovisnost pravosuđnog tijela koje izdaje uhiđbeni nalog). U njezinoj točki 57. podsjeća se na to da „[...] primjena mehanizma [EUN-a] može biti suspendirana samo u slučaju da neka država članica ozbiljno i neprekidno krši načela iz članka 2. UEU-a, uključujući kršenje vladavine prava, pri čemu to kršenje utvrđuje Europsko vijeće u skladu s odredbama članka 7. stavka 2. UEU-a, s posljedicama predviđenima u stavku 3. tog članka”. Moje isticanje

37. Na temelju te pretpostavke ne samo da je zabranjeno od druge države članice zahtijevati višu nacionalnu razinu zaštite temeljnih prava od one koju osigurava pravo Unije, nego i, osim u iznimnim slučajevima, provjeravati je li ta druga država u konkretnom slučaju doista poštovala temeljna prava koja jamči Unija²².

38. Prema tome, budući da je riječ o povredama čijoj se vjerodostojnosti protivi pretpostavka da sve države članice poštuju prava iz Povelje, najprije valja dokazati da su u državi izdavateljici EUN-a utvrđeni opći i sustavni nedostaci na temelju kojih se može dovesti u pitanje osnovanost te pretpostavke.

39. Prema mojem mišljenju, takozvano „ispitivanje u dvije faze” ima točno određen izvor i upotrebljava se u kontekstu za koji je osmišljen. To je ispitivanje potpuno smisleno kad opasnost za prava tražene osobe proizlazi iz općenitih okolnosti koje su *u idealnom slučaju* nezamislive u državi članici: manjkavi uvjeti oduzimanja slobode ili nepostojanje neovisnosti njezinih sudova.

40. Ako se podnese pritužba da te okolnosti, međutim, *stvarno* postoje u državi izdavateljici, sudovi izvršenja ne mogu ništa ne poduzeti, ali ih ne mogu ni priznati bez ikakve osnove odnosno minimuma istinitosti. Nadalje, s obzirom na samu prirodu istaknutih okolnosti, treba dokazati da postoji situacija u kojoj su nedostaci opće mjesto kao kontekst u kojem te okolnosti osobito utječu na konkretan slučaj na koji se odnosi EUN.

41. S druge strane, u slučaju o kojem je ovdje riječ opasnost za zdravlje tražene osobe:

- nije uzrokovana situacijom koja je moguća samo u kontekstu općih nedostataka koji bi u načelu trebali biti nezamislivi u državi članici;
- eventualno proizlazi iz mogućnosti da se *određena* bolest ne može odgovarajuće liječiti (također na *određen* način) u državi članici izdavateljici EUN-a.

42. Kako bi se ocijenili ozbiljnost i doseg te opasnosti, smatram da nije nužno ispitati cijeli zdravstveni ili zatvorski sustav države članice izdavateljice. Bitno je provjeriti hoće li traženoj osobi biti zajamčena zdravstvena zaštita koja bi joj mogla trebati. Za provedbu te provjere nije nužna *ex ante* ocjena zdravstvenog ili zatvorskog sustava u cjelini, nego samo ocjena mogućnosti zaštite koja se može razumno očekivati u pogledu tražene osobe.

43. Ustrajem na tome da nije riječ o ocjeni sustava zdravstvene zaštite neke države članice, nego o ispitivanju mogućnosti da se određenoj osobi pruži odgovarajuća skrb, *čak i ako joj se ta skrb pruža u okviru više ili manje djelotvornog sustava kao takvog*.

44. Točno je da bi eventualno postojanje sustavnih i općih nedostataka moglo biti relevantno: ako postoje, vjerojatno će utjecati i na traženu osobu, što se uzima u obzir u drugoj fazi metode Aranyosi i Căldăraru.

45. Međutim, ako se nitko nije pozvao na takve nedostatke, treba ocijeniti postoji li posebna opasnost za traženu osobu (s obzirom na njezinu situaciju, poteškoće prilikom njezina transfera u državu članicu izdavateljicu i zdravstvene uvjete u kojima bi se nalazila nakon predaje).

²² Presuda Minister for Justice and Equality (Nedostaci u pravosudnom sustavu), t. 37.

46. Ta se ocjena stoga odnosi na *drugu fazu* takozvane „metode u dvije faze”, a ne prethodno i neovisno na *prvu fazu*, koju ovdje neću analizirati jer mi se to čini potpuno nepotrebnim.

47. U *teoriji* ništa ne bi sprečavalo da povredu članka 4. Povelje potaknu sustavni i opći uvjeti oduzimanja slobode i zatvorski uvjeti u kojima bi se mogla naći tražena osoba²³. Te uvjete ne bi pak trebalo ocjenjivati ako, kao što je to napomenula Komisija²⁴, opasnost za zdravlje tražene osobe ne proizlazi neposredno iz njih.

48. U tom pogledu želim dodati sljedeće:

- opasnost za zdravlje, s obzirom na to kako se u odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku opisuje psihijatrijsko izvješće na kojem se temelji E. D. L.-ov zahtjev, mogla bi postojati neovisno o tome u kojoj bi državi dotična osoba bila smještena u zatvor: riječ je o „velik[oj] opasnost[i] od samoubojstva povezan[oj] s [...] mogućim odlaskom u zatvor”²⁵;
- talijanski sudovi (konkretno, sud koji je uputio zahtjev) ni u jednom trenutku nisu istaknuli da u Hrvatskoj postoje sustavni i opći nedostaci u pogledu zaštite prava na zdravlje²⁶. Štoviše, prethodno pitanje odnosi se na mogućnost da se na temelju zahtjeva za informacije „isključiti” da će tražena osoba biti izložena opasnosti u navedenoj državi, a samo pitanje temelji se na toj pozitivnoj pretpostavci (pretpostavci *isključenja*).

49. S obzirom na to, ispitivanje iz prve od dviju faza koje se zagovaraju u presudi Aranyosi i Căldăraru postaje bespotrebno i nedopušteno.

b) Odbijanje u izuzetnim okolnostima koje nisu povezane sa sustavnim i općim nedostacima: članak 4. Povelje

50. Pozivanje na članak 4. Povelje moglo bi se u teoriji dopustiti ako tražena osoba pati od osobito teških bolesti, zbog čega bi izvršenje EUN-a podrazumijevalo trenutno, znatno, nepopravljivo i ozbiljno pogoršanje njezina zdravlja²⁷ koje bi dovelo u opasnost njezin život.

²³ Presude Aranyosi i Căldăraru te Dorobantu

²⁴ Točka 43. njezinih pisanih očitovanja: „problem je u pojedinačnoj situaciji dotične osobe te je s njom izravno povezan, pa ne ovisi o uvjetima oduzimanja slobode u državi članici koja je izdala [EUN]”.

²⁵ Točka 1.1. odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku

²⁶ Hrvatska vlada u svojim pisanim očitovanjima (točka 7.) tvrdi da zdravstveni sustav njezine zemlje traženoj osobi osigurava visoku razinu zdravstvene zaštite, koja obuhvaća i liječenje njezine ovisnosti, neovisno o njezinu statusu.

²⁷ Vidjeti, po analogiji, točku 41. presude od 24. travnja 2018., MP (Supsidijarna zaštita osobe koja je bila žrtva mučenja) (C-353/16, EU:C:2018:276; u daljnjem tekstu: presuda MP (Supsidijarna zaštita osobe koja je bila žrtva mučenja)): „članak 4. Povelje treba tumačiti na način da udaljšavanje državljanina treće zemlje, koji ima osobito teško psihičko ili fizičko oboljenje, čini nečovječno i ponižavajuće postupanje u smislu tog članka ako to udaljšavanje uzrokuje stvarnu i utvrđenu opasnost od znatnog i nepopravljivog pogoršanja njegovog zdravstvenog stanja”. Na sličan način, nedavna presuda od 22. studenoga 2022., Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Udaljšavanje – medicinski kanabis) (C-69/21, EU:C:2022:913), t. 66.

51. U tim zaista iznimnim okolnostima predaja bi se, s obzirom na konkretno stanje bolesnika²⁸, mogla kvalificirati kao nečovječno postupanje, neovisno o nepostojanju sustavnih ili općih nedostataka u državi izdavateljici²⁹.

52. Iznimka stoga ne bi proizašla ni iz samih općih uvjeta oduzimanja slobode ili zdravstvene zaštite u državi članici izdavateljici ni iz same predaje ako bi kao takva mogla trenutno ugroziti život ili zdravlje tražene osobe.

53. Ponavljam da problemi koje predstavlja ovdje utvrđena opasnost za zdravlje (mogućnost samoubojstva povezana s oduzimanjem slobode) zapravo ne ovise o tome u kojoj će se državi članici izvršiti uhićenje i eventualno naknadno zatvaranje u okviru EUN-a. Ne čini mi se ni da se u okolnostima ovog predmeta predaja može kvalificirati kao nečovječno postupanje, uzimajući u obzir da ništa dosad ne upućuje na to da traženoj osobi neće biti osigurana potrebna zdravstvena zaštita u državi izdavateljici EUN-a.

54. U svakom slučaju treba biti veoma oprezan prilikom pronalaska rješenja za problem u pogledu opasnosti povezane s psihijatrijskim poremećajem zbog oduzimanja slobode (koja postoji u svim državama članicama), a da to nije jednostavna primjena članka 4. Povelje³⁰.

55. U protivnom bi se odgovor Suda mogao tumačiti na način da oduzimanje slobode ili boravak u zatvorskoj ustanovi, kad je riječ o osobama u pogledu kojih postoji opasnost od samoubojstva, samo po sebi predstavlja nečovječno postupanje, odnosno da se njime, s obzirom na njegovu apsolutnu prirodu, u pravilu povređuje zabrana iz članka 4. Povelje. Smatram da ta teza nije održiva u trenutačnom stanju prava Unije.

2. Odbijanje koje se temelji na člancima 3. i 35. Povelje

56. Osim na članak 4. Povelje, sud koji je uputio zahtjev poziva se na pravo na integritet osobe (članak 3. Povelje) i pravo na zdravstvenu zaštitu (članak 35. Povelje). Neke od stranaka, kao što su E. D. L. te finska, poljska, rumunjska ili talijanska vlada, istaknule su svoje argumente u pogledu tih triju prava. Nizozemska se vlada pak poziva samo na članak 4. Povelje.

57. Prema mojem mišljenju, članak 35. Povelje ne primjenjuje se na ovaj predmet jer ovdje nije riječ o pristupu preventivnoj zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenoj skrbi pod uvjetima utvrđenima nacionalnim zakonodavstvima i praksom koji osiguravaju visok stupanj zaštite zdravlja ljudi.

²⁸ U točki 40. presude MP (Supsidijarna zaštita osobe koja je bila žrtva mučenja) navodi se pak presuda ESLJP-a od 13. prosinca 2016., Paposhvili protiv Belgije (CE:ECHR:2016:1213JUD004173810, t. 178. i 183.), u pogledu istovrijedne odredbe EKLJP-a: „iz novije sudske prakse [ESLJP-a] proizlazi da se toj odredbi [članku 3. EKLJP-a] protivni udaljšavanje osobe koja je teško bolesna i u odnosu na koju postoji neposredna opasnost od umiranja ili ozbiljni razlozi za vjerovanje da će, iako se ne nalazi u neposrednoj opasnosti od umiranja, biti suočena, zbog nepostojanja primjerenog liječničkog tretmana u zemlji odredišta ili zbog nepostojanja pristupa tom tretmanu, sa stvarnom opasnošću od ozbiljnog, brzog i nepopravljivog narušavanja svojeg zdravstvenog stanja, što će dovesti do intenzivne patnje ili znatnog smanjenja njezine očekivane životne dobi”.

²⁹ Da iskoristim primjer koji je dala talijanska vlada na raspravi, predaja pacijenta s bubrežnim bolestima za koje je neizbježna dijaliza mogla bi se protiviti članku 4. Povelje kad država članica izdavateljica ne bi mogla nastaviti to liječenje.

³⁰ Kako bi se ta opasnost izbjegla, centri za pritvor i zatvori obično imaju *ad hoc* protokole, a u nekim državama članicama postoje bolnice ili zatvorski psihijatrijski odjeli. Vidjeti dokument „Preventing suicide in jails and prisons” Svjetske zdravstvene organizacije i IASP-a (International association for suicide prevention) (2007.) dostupan na <https://n9.cl/947kd>. Vidjeti također izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA), na koje se na raspravi pozvala Komisija, u pogledu uvjeta oduzimanja slobode u Europskoj uniji, u čijem se izdanju iz 2019. navodi da je razina zdravstvene zaštite u zatvorskim ustanovama usporediva u nacionalnim sustavima (FRA: *Criminal detention conditions in the European Union: rules and reality*, 2019.).

58. Kad je riječ o članku 3. Povelje, pravo na duhovni integritet moglo bi eventualno biti narušeno, ali ponovno ne zbog nedostataka u pogledu zdravstvene zaštite ili oduzimanja slobode u državi članici izdavateljici, na što se nitko nije ni pozvao, nego zbog navodnog nepostojanja primjerenog liječenja psihijatrijskog poremećaja od kojeg, u skladu s vještačenjem provedenim pred talijanskim žalbenim sudom, pati tražena osoba.

59. Razmatranja koja sam prethodno u tom kontekstu iznio u pogledu članka 4. Povelje mogu se primijeniti i na njezin članak 3.

C. Postoji li novi razlog za odbijanje EUN-a zbog razloga povezanih sa zdravljem tražene osobe?

60. Sudska praksa koja se radi pojednostavljenja naziva „sudska praksa Aranyosi i Căldăraru” primjer je *pretorijanske uspostave* prava koju je proveo Sud, koja se opravdava potrebom da se pronađe način zaštite temeljnih prava osobe u slučajevima koje zakonodavac EUN-a nije izričito predvidio.

61. U članku 1. stavku 3. Okvirne odluke 2002/584 izričito se određuje da se njome „ne mijenja obvez[a] poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a]”. Tako se njome uspostavlja *odredba o odstupanju* od sustava, koja je nadređena posebnim jamstvima određenih temeljnih prava koja se zaista odražavaju u navedenoj okvirnoj odluci³¹.

62. S obzirom na pretpostavku da sve države članice poštuju temeljna prava, europski zakonodavac teško je mogao predvidjeti moguće opće i sustavne nedostatke koji mogu dovesti do povrede temeljnih prava tražene osobe.

63. Stoga je, u skladu s člankom 1. stavkom 3. Okvirne uredbe 2002/584, bilo neizbježno *iznimno* utvrditi razloge za odbijanje koji su povezani s povredama koje mogu nastati zbog općih i sustavnih nedostataka.

64. Međutim, prihvaćanje „novog” razloga za odbijanje izvršenja EUN-a zbog razloga povezanih sa zdravljem moglo bi, kao što je to istaknuto na raspravi, pogoditi u srž sustava EUN-a, što bi dovelo do mnogobrojnih pritužbi zainteresiranih osoba i posljedičnog narušavanja sustava predaje državi članici izdavateljici.

65. Smatram da je nepotrebna intervencija pretorijanske prirode, kojom se popis razloga za neizvršenje proširuje kako bi se na njega dodao razlog koji se odnosi na opasnosti za zdravlje: *odbijanje izvršenja* EUN-a nije moguće kad je dovoljna *odgoda predaje* tražene osobe. Upravo se potonji mehanizam predviđa u Okvirnoj odluci 2002/584 u slučajevima poput ovog.

³¹ Među pravima koja se izričito navode nalazi se, primjerice, pravo da se ne bude dva puta kažnjen za isto kazneno djelo (članak 50. Povelje). To se pravo nastoji zajamčiti razlogom za obvezno neizvršavanje predviđenim člankom 3. stavkom 2. Okvirne odluke 2002/584 te je odraženo u većini razloga za moguće neizvršenje predviđenih njezinim člankom 4. Isti je slučaj s pravom na djelotvoran pravni lijek (članak 47. Povelje) u slučaju donošenja presude *in absentia*, koje se člankom 4.a Okvirne odluke priznaje kao jedan od razloga za moguće neizvršenje.

D. Odgoda predaje na temelju članka 23. Okvirne odluke 2002/584

66. Na temelju članka 23. stavka 4. Okvirne odluke 2002/584, predaja tražene osobe može se *odgoditi* u izuzetnim okolnostima „zbog ozbiljnih humanitarnih razloga, npr. ako postoji osnovani razlog za uvjerenje da bi se time ugrozilo zdravlje ili život tražene osobe”.

67. Navedena formulacija dovodi do poteškoća, kao što je to primijetio sud koji je uputio zahtjev i kao što su to istaknule gotovo sve stranke u postupku. Međutim, smatram da one nisu tolike da se ne bi mogle premostiti sveobuhvatnim, a ne *maštovitim* tumačenjem odredbe.

68. Prema mišljenju Cortea costituzionale (Ustavni sud), s obzirom na to da se člankom 23. stavkom 4. Okvirne odluke 2002/584 odgoda predaje „u izuzetnim okolnostima” predviđa samo u situacijama koje su tek privremene, to ne odgovara slučajevima teških kroničnih bolesti čije se trajanje ne može odrediti³².

69. Dodaje da bi se u protivnom odgoda mogla produljivati na neodređeno vrijeme, čime bi se postupak predaje lišio korisnog učinka: zbog uzastopnih odgoda potaknutih zdravstvenim razlozima povezanim s kroničnim bolestima tražena bi osoba bila u situaciji neprestane neizvjesnosti u pogledu vlastite sudbine, što je protivno zahtjevu da treba osigurati razuman rok u svim postupcima koji utječu na osobnu slobodu³³.

70. U istom smislu, hrvatska i nizozemska vlada, kao i Komisija, ističu da je odgoda predviđena člankom 23. stavkom 4. Okvirne odluke 2002/584 moguća tek nakon što je donesena odluka o izvršenju EUN-a, ali ne i u trenutku odlučivanja o samom izvršenju.

71. Priznajem da su navedeni razlozi utemeljeni. Ipak, smatram da hermeneutičke mogućnosti odredbe nadilaze pristupe koje su zagovarali sud koji je uputio zahtjev i intervenijenti na raspravi.

72. Polazim od pretpostavke da nenavođenje izričitog razloga za neizvršenje EUN-a u nacionalnom zakonu (ili u člancima 3. i 4. Okvirne odluke 2002/584) nije prepreka obvezujućoj odredbi njezina članka 1. stavka 3. Kako bi se poštovala ta obveza, prilikom (sudskog) tumačenja treba, kad je to moguće, pronaći materijalno jednakovrijedno rješenje na temelju normativnih elemenata koje je utvrdio sam zakonodavac.

73. Prema mojem mišljenju, članak 23. stavak 4. Okvirne odluke 2002/584 pruža potrebne alate za *materijalno jednakovrijedno rješenje*. Njegov se sadržaj može tumačiti na način koji će, koliko god bio širok ili ambiciozan, u svakom slučaju biti više u skladu s namjerom zakonodavca od uspostave novog slučaja odbijanja EUN-a u sudskoj praksi. Konačno, bolje je *prilagoditi* smisao i doseg te pozitivne odredbe, nego neovisno o njoj *uspostavljati* novo pravilo u sudskoj praksi.

74. Ponavljam da članak 23. stavak 4. Okvirne odluke 2002/584, ako ga se tumači u njezinu kontekstu, može ponuditi rješenje koje se zahtijeva njezinim člankom 1. stavkom 3. u slučajevima poput ovog.

³² Točke 6.2. i 6.3. odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku

³³ Točka 6.3. odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku

E. Uvjetna odgoda izvršenja EUN-a zbog ozbiljnih humanitarnih razloga koju je moguće preispitivati

75. Argument koji ide u prilog prikladnosti članka 23. stavka 4. Okvirne odluke 2002/584 za ispunjavanje zahtjeva iz njezina članka 1. stavka 3. činjenica je što se u prvonavedenoj odredbi izravno upućuje na „[p]redaj[u] [...] [kojom] bi se [...] ugrozilo zdravlje ili život tražene osobe”.

76. Tim se upućivanjem uvodi važna razlika u odnosu na članke 3., 4. i 4.a Okvirne odluke 2002/584. Razlozi za obvezno ili moguće neizvršenje predviđeni tim člancima povezani su s *objektivnim* elementima, odnosno kaznenim djelima koja su dovela do izdavanja EUN-a ili kasnijim stadijima kaznenih postupaka koji se vode ili se mogu voditi zbog tih kaznenih djela³⁴.

77. Dodavanje dodatnog razloga za neizvršenje, utemeljenog na opasnosti od povrede članka 3. ili 4. Povelje, na popis iz članka 3. Okvirne odluke 2002/584 (razloga koji bi s obzirom na prirodu temeljnog prava morao biti obvezujući) dovodi do očitih poteškoća u sustavu neizvršenja uspostavljenom na temelju pravnog uređenja kaznenih sustava u svim državama članicama.

78. Kad ne *bi postojalo drugo rješenje*, te poteškoće vjerojatno ne bi bile dovoljne da se spriječi pretorijansko uvođenje novog razloga za neizvršenje, kao što se to dogodilo u slučaju Aranyosi i Căldăraru i kao što sam to prethodno objasnio. Suprotno tomu, u slučaju o kojem je ovdje riječ može se uzeti u obzir *rješenje* iz članka 23. stavka 4. Okvirne odluke 2002/584. To je rješenje konkretno djelotvorno jer:

- ne narušava *ratio* i svrhu odredbe kojom se nastoje zaštititi život i integritet tražene osobe;
- primjenjuje se neovisno o kaznenom djelu zbog kojeg se tu osobu kazneno progoni ili o kazni koja se nastoji izvršiti; drugim riječima, ne ovisi ni o kakvim okolnostima koje se odnose na kaznene sustave država članica na kojima se temelje članci 3., 4. i 4.a Okvirne odluke 2002/584.

79. Smatram da se člankom 23. stavkom 4. Okvirne odluke 2002/584 može odgovoriti na dvojbe suda koji je uputio zahtjev.

80. Kao prvo, njime se utvrđuje kriterij za definiciju „minimalnog praga” za ozbiljnost opasnosti („ugro[žavanje] zdravlja ili života”) s obzirom na članke 3. i 4. Povelje³⁵.

81. Kao drugo, njime se predviđa način komunikacije između pravosudnog tijela koje izdaje EUN i tijela njegova izvršenja, o čijem tijeku sud koji je uputio zahtjev postavlja pitanje.

82. Iako se u skladu s tom odredbom komunikacija između dvaju pravosudnih tijela ne odnosi na postojanje razloga za neizvršenje, nego na datum predaje tražene osobe, prema mojem mišljenju, ništa ne sprečava da se ona obavi prije nego što tijelo izvršenja treba odlučiti o tome hoće li odgoditi predaju.

³⁴ Jedina *subjektivna* okolnost koja se uzima u obzir predviđa se u članku 3. stavku 3. Okvirne odluke 2002/584, u kojem se kao razlog za obvezno neizvršavanje utvrđuje nepostojanje kaznene odgovornosti zbog dobi. Međutim, riječ je o razlogu koji se odnosi na osobnu okolnost *koja je povezana s kaznenim djelom* i koja utječe na kaznenu odgovornost.

³⁵ Kao što to tvrdi Komisija (točka 45. njezinih pisanih očitovanja), taj minimalni prag ne bi obuhvaćao „psihološku patnju” koju uzrokuje oduzimanje slobode.

83. Pravosudno tijelo izvršenja razmjennom informacija može od pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog dobiti objašnjenja o zdravstvenoj skrbi dostupnoj u ustanovama za zadržavanje ili zatvorskim ustanovama, koja je u skladu zdravstvenim potrebama tražene osobe.

84. Na temelju tog dijaloga i s obzirom na zdravstveno stanje tražene osobe za koje dotad pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog nije znalo, potomje tijelo može po službenoj dužnosti ili na temelju poziva pravosudnog tijela izvršenja preispitati relevantnost EUN-a, ako to smatra primjerenim, uzimajući u obzir (novi) čimbenik koji utječe na ocjenu proporcionalnosti³⁶.

85. Na taj bi se način odvagivanju okolnosti s obzirom na koje se ocjenjuje proporcionalnost (među ostalim čimbenicima, je li EUN donesen radi izvršenja kaznenog progona ili izvršenja kazne i težina kaznenih djela) dodala okolnost koja se odnosi na zdravlje tražene osobe. Iz tog odvagivanja može proizići (privremeno ili konačno) povlačenje EUN-a, ali i njegovo zadržavanje ako tijelo koje izdaje uhidbeni nalog odluči da, unatoč svemu, treba nastaviti s provedbom postupka predaje.

86. Smatram da se člankom 23. stavkom 4. Okvirne odluke 2002/584 u tim okolnostima dopušta međusudski sustav komunikacije sličan onome koji se u skladu s člankom 15. Okvirne odluke 2002/584 može upotrijebiti prije odluke o izvršenju EUN-a.

87. Točno je da su relevantne informacije u smislu članka 15. Okvirne odluke 2002/584, u skladu s njegovim doslovnim tekstom, one informacije koje su nužne za „donošenje odluke o predaji”, odnosno o tome treba li je izvršiti s obzirom na ispunjenost uvjeta konkretno utvrđenih u člancima 3. do 5. Okvirne odluke 2002/584³⁷.

88. Međutim, smatram da se ničim ne sprečava razmjena informacija ako su one prikladne za ocjenu opasnosti koja je odlučujuća za odgodu predaje, čak i nakon što je predaja naložena, ako postoje ozbiljni humanitarni razlozi³⁸.

89. Pravosudno tijelo izvršenja o eventualnoj odgodi predaje mora odlučiti na temelju svih podataka koji su nužni za donošenje potpuno informirane odluke kako bi se, dakako, poštovala prava tražene osobe, ali i legitimni interes Unije u pogledu borbe protiv nekažnjavanja, za koju je osobito namijenjen mehanizam EUN-a³⁹.

90. Ako je za tu informiranost potrebna neposredna i neometana komunikacija s pravosudnim tijelom koje izdaje uhidbeni nalog, prikladno je primijeniti mehanizam iz članka 15. stavka 2. Okvirne odluke 2002/584, čak i ako se već pristalo na izvršenje.

91. Odgoda bi se stoga mogla primijeniti na izvršenje koje je već naloženo nakon „filtriranja” razloga za neizvršenje utvrđenih u člancima 3., 4. i 4.a Okvirne odluke 2002/584. Velika opasnost za zdravlje tako postaje *razlog* koji podrazumijeva odobrenje za izvršenje EUN-a i opravdava odluku o njegovoj odgodi.

³⁶ U točki 6. svojih pisanih očitovanja E. D. L. izdavanje EUN-a protiv bilo koje teško bolesne osobe kvalificira kao neproporcionalno, ali ja se s tim apstraktnim pristupom ne slažem. Međutim, načelo proporcionalnosti može imati funkciju koju ističem.

³⁷ Odredbe kojima se u članku 15. stavku 2. dodaje članak 8. iste okvirne odluke, koji se odnosi na sadržaj i oblik EUN-a.

³⁸ Ni u slučaju da pravosudno tijelo izvršenja *ab initio* utvrdi da postoje ozbiljni humanitarni razlozi ni ako se opasnost za integritet i zdravlje tražene osobe otkrije nakon što je naloženo izvršenje, ništa ne sprečava to tijelo da odgovarajuće informacije prikupi na temelju članka 15. stavka 2. Okvirne odluke 2002/584.

³⁹ Presuda Openbaar Ministerie (Neovisnost pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog), t. 62.

F. Je li zbog kronične i neizlječive bolesti moguća odgoda ili neizvršenje?

92. Kad je riječ o trajanju mjere, u članku 23. stavku 4. Okvirne odluke 2002/584 navodi se „[privremena]” odgoda i nalaže izvršenje EUN-a „odmah po nestanku [ozbiljnih humanitarnih razloga na kojima se temeljila]”.

93. Privremenost odgode stoga mora odgovarati činjenici da i dalje postoje humanitarni razlozi na kojima se temelji. Oni mogu nestati ili se otkloniti iz različitih razloga (među kojima se ističe promjena situacije tražene osobe).

94. U svakom slučaju, kao što je to predložio sud koji je uputio zahtjev⁴⁰, ako postoji mogućnost da se odgoda mora produljiti, ništa ne sprečava da se u okviru kontinuiranog dijaloga između uključenih pravosudnih tijela pronađu druga konkretna rješenja⁴¹.

95. Predaju koju je naložilo pravosudno tijelo izvršenja treba lišiti učinaka samo ako bi se, uzimajući u obzir sve okolnosti, odgoda morala produljiti nakon roka, čiju razumnosti treba ocijeniti⁴², u dijalogu s pravosudnim tijelom koje izdaje uhidbeni nalog.

96. Ukratko, zagovaram sljedeće:

- pravosudno tijelo izvršenja u načelu mora poštovati (taksativno navedene) razloge za neizvršenje koji se izričito predviđaju Okvirnom odlukom 2002/584 (članci 3., 4. i 4.a), odnosno razloge koji se strogo odnose na kaznena djela za koja je pokrenut kazneni progon i na kasnije stadijekaznenih postupaka koji se vode zbog tih kaznenih djela;
- iznimno, u slučaju da postoje dostatni razlozi da se utvrdi da postoji ozbiljna opasnost od povrede članka 3. ili 4. Povelje zbog razloga koji se odnose na zdravstveno stanje tražene osobe, a koji dovode u opasnost njezin život, pravosudno tijelo izvršenja može odgoditi izvršenje EUN-a koje je već naloženo nakon što zaprimi informacije koje mu dostavi pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog i sve dok postoji navedena ozbiljna opasnost.

V. Zaključak

97. S obzirom na prethodno navedeno, predlažem Sudu da Corteu costituzionale (Ustavni sud, Italija) odgovori na sljedeći način:

„Članak 1. stavak 3. i članak 23. stavak 4. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., u vezi s člancima 3., 4. i 35. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,

⁴⁰ Točka 9.5. odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku

⁴¹ To što je bolest kronična i ne zna se koliko će trajati ne sprečava primjenu članka 23. Okvirne odluke 2002/584. Osim toga, kronični bolesnik može ostvariti zdravstvenu skrb u državi izdateljici, pod sličnim uvjetima kao i u državi izvršenja. To se razlikuje od slučaja u kojem predaja sama po sebi dovodi do neposredne opasnosti za život tražene osobe.

⁴² U slučajevima kao što je ovaj, u kojem se tražena osoba nalazi na slobodi, smatram da se uzastopne odgode na zahtjev dotične osobe ne mogu kvalificirati kao nepotrebno odlaganje.

treba tumačiti na način da:

ako pravosudno tijelo izvršenja smatra da predaja tražene osobe koja boluje od teških i moguće neizlječivih kroničnih bolesti može tu osobu izložiti opasnosti od teškog narušavanja njezina zdravlja, mora od pravosudnog tijela koje izdaje uhiđbeni nalog zatražiti podatke koji isključuju postojanje takve opasnosti i, po potrebi, iznimno i privremeno odgoditi predaju te osobe sve dok postoji navedena ozbiljna opasnost.”